

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “ВАСИЛ ЛЕВСКИ “ -
ЕДНО СРЕДИЩЕ НА ВАРНЕНСКАТА КУЛТУРА**

Добринка Й. Добрева

Уважаеми дами и господа,

Българското читалище е уникална по своята същност институция, която заема особено място в историята на българското общество. На практика читалищата са тези структури, които от създаването си през 50-те години на 19-ти век до наши дни служат в полза на развитието на обществото.

Историята за създаването на читалище “Васил Левски” е следната:

На 18.04.1945 г., 18.30 часа в салона на читалище “Стефан Караджа” се провежда съвместно общо събрание на настоятелството и членовете на читалище “Отец Паисий” и настоятелството и членовете на дружество “Св.Дух”.

Отчита се, че няма причини да работят поотделно, напротив при съвместна дейност те ще се допълват и активизират дейността си и ще обединят силите на квартала.

За да не се създаде убеждение у членовете на някое от съединяващите се дружества, че едно от тях се ликвидира и се влива в другото, решава се да се намери за дружеството ново име, което да подхожда на квартала. Приема се обединеното читалищно дружество да се именува: Народно читалищно дружество “Васил Левски”.

Според закона за народните читалища то е вписано в регистъра на Варненски окръжен съд и се признава за самостоятелна културна организация. На 17.05.2010 г. се провежда Общо събрание на което се приемат изменения и допълнения на Устава. Прави се пререгистрация във Варненски окръжен съд и към името на читалището се прибавя и годината на основаването му 1945. Така читалището вече се именува Народно читалище “Васил Левски 1945” с регистрирани от последното Общо събрание 192 члена с право на глас и обслужва

населението на район “Приморски”, гр. Варна, чийто брой жители е 105 340 души, данни от 2012 г.

Обществеността възприема българското читалище като пример за устойчива културна институция, която съхранява и развива традиционните ценности на нацията. Именно тази взаимовръзка с миналото, с традициите, с образователния процес, културата и благотворителността, е в основата на авторитета на нашето читалище и неговото легитимиране пред обществото.

Читалище “Васил Левски 1945” се уповава на своите корени като национален, социален, културен, образователен и информационен център и се стреми да отговаря на предизвикателствата на днешния свят.

Институционализирането на читалищата въобще като граждански сдружения с идеална цел по силата на закона за народните читалища ни дава големи възможности за осъществяване на многостранни инициативи, чрез които гражданите независимо от своята възраст, пол, етническа и социална принадлежност и образование, получават широк достъп до културни продукти.

Най честите асоциации, свързани с читалището, са думите “библиотека”, “самодейност”, “любителско творчество” и “фолклор”. В обществото читалището традиционно присъства с тези свои дейности.

Библиотечната дейност е една от основните в читалищата. Тук именно се поддържа широката мрежа от т. нар. публични библиотеки у нас. Стремехът днес е да превърнем читалищните библиотеки в място за достъп до информация и комуникации за всеки.

Данните, на които съм се спряла са до сегашния период на настоящата 2013 г.

Библиотеката на читалище „Васил Левски” има добре комплектован книжен фонд – 16300 библиотечни единици, абониран периодични издания и читалня. До тук през тази година са закупени нови 291 книги. Абониран са 27 периодични издания . Броят на читателските посещения е 9756 а заетите библиотечни материали 19102

В библиотеката се провеждат литературни четения, обсъждане и представяне на книги.

Вече стана традиция съвместно с съюза на пенсионерите – 2004 през средата на месец февруари да отбелязваме годишнините от гибелта на Левски и освобождението на България с поетична среща на наградените творци от конкурса “Поетичен листопад”.

На 19 април се проведе творческа среща с авторката Павлина Циганчева. Поводът бе представянето на последната и книга “На гурбет”. За нейното творчество говори литературката г-жа Димитрина Колинкоева.

На 23 април по повод Международния ден на книгата и авторското право нашата библиотека , както всяка година се включи в маратона на четящите хора. През 2013 г. той бе посветен на 176 –тата годишнина от рождението на Васил Левски. Ученици от ОУ “Черноризец Храбър” и ОУ “Г.С.Раковски” се срещнаха с писателката Христина Стоева, написала книгата “Легенди и предания за Левски”. Второкласниците от ОУ “Черноризец Храбър” представиха драматизация на разказа “Синеокия рибар” от Георги Мишев, а четвъртокласници от ОУ “Г. С. Раковски” четоха стихове от български писатели посветени на Апостола

Читалището си остава мястото, в което любителското творчество е най-силно застъпено. В нашето читалище работят:танцови и музикални фолклорни състави; певчески групи; музикални школи; хорови формации; театрални формации; школи по класически и модерни танци; спортни школи; школи за изучаване на чужди езици и др.

Ще започна с **гайдарския оркестър**, който е много известен не само във Варна и

България но и в чужбина. Репертоарът му включва фолклорни мелодии и ритми от всички етнографски области на България. През годините на своето създаване оркестъра е получил много “Специални”и “Първи” награди на Национални и международни конкурси и фестивали. Ежегодно участва в :Националния конкурс за гайдари и камерни инструментални състави “Вълшебни ритми” в гр. Нови Пазар; Международния фестивал на творчеството “Роза на мира”; Фолклорения празник в с. Червенци “Писнала гайда, писнала”; Празника на Район “Приморски”; Концерти на сцена “Раковина”; Радио концерт на живо в предаването “Съботна трапеза” на Радио Варна и др.

Народният оркестър също е с много богат репертоар и активна концертна дейност. Спечели I-ва награда в раздел камерни инструментални състави на националния конкурс “Вълшебни ритми” гр. Нови Пазар . Участие взе в: Празника на Район “Приморски”; Концерти на сцена “Раковина”; Радио концерта на живо в предаването “Съботна трапеза” и др.

Двата състава носят името на своя създател - големият педагог и виртуозен изпълнител на гайда Диньо Маринов, а ръководител е неговият талантлив ученик Калоян Василев.

Камерна вокална група “Ваяна” също с много богат репертоар. Младите певици от групата участваха в много и все престижни концерти. Най впечатляващи от тях са: В съпътстващата програма на престижния музикален фестивал “Варненско лято “ в кросъвър проект “Ла Мигра и приятели”през 2012 г. ; Във фолклорните предавания на БНР Програма “Хоризонт” – “Имат ли песните спиране”; Отново в Програма “Хоризонт” в гала концерта на лауреатите на XII-я радиоконкурс “Млади фолклорни таланти”; Концерти на сцена “Раковина”, Празника на Район “Приморски, Радио концерт на живо в предаването “Съботна трапеза” на Радио Варна” и др.

Художествен ръководител е младата и амбициозна преподавателка в НУИ “Добри

Христов” Жения Райчева.

ВИС “Морски вълни” е един от известните пенсионерски състави на града за изпълнение на стари градски песни и шлагери. Всяка година те изнасят много концерти и участват в редица национални прояви за което получиха отличия и награди. Престижно се представиха на V-я Национален събор на читалищата в гр. Бяла; В празника “Като жива вода” в гр. Суворово. Изнесоха два в концерта на Сцена “Раковина”; Участваха в Празника на кв. “Аспарухово”; Изнесоха концерти в старческите домове “Гергана” и “Св.Иван Рилски” и др. Ръководител на състава е Мария Алексиева.

Трио “Прибой Инициатор за създаването му и негов ръководител е Любен Пенев. За много кратко време от създаването си триото стана един от най- обичаните и желани за всеки празник състави във всички райони на града . Води активна концертна дейност, в резултат на което също получи следните отличия: Диплом, възпоменателен плакет, Второ място на XIII-тия празник на старата градска песен “Мара Врачанка”,гр. Враца; Диплом, II –ра награда на фестивала “С песните на Ари”; Отлично се представиха на V-я Национален събор на читалищата в гр. Бяла; В празника “Като жива вода” в гр. Суворово. Изнесоха два концерта на Сцена “Раковина” Участваха наживо в предаването “Ако зажалиш” с водещ Бони Милчева по TV “СКАТ”.и още много в др. участия

Балетна школа с художествен ръководител Татяна Костова, всяка година завоюва все престижни награди, отличия и води активна концертна дейност. Но най – престижни през тази година са наградите, когато малките балеринки получиха – I-во място на Европейския танцов конкурс в гр. Букорещ, Румъния , което им даде право да участват на световното първенство WORLD DANCE MASTERS-Dancestar finals в гр. Пореч, Хърватска, където се състезаваха с участници от над 30 държави. В условията на силна конкуренция на танцово-спортни школи и балетни училища възпитаничките на

школата за пореден път впечатляват международното жури и убедително печелят второто място в раздел Характерни танци.

Школа за модерен балет”Мельди” чийто ръководител е известната

Милена Попова. През тази година участва в редица концерти, фестивали и конкурси в града, страната и в чужбина. Най-престижните са участието в Европейски танцов конкурс в Нови Сад,Сърбия и участие в световно първенство в гр. Брайтън, Англия, където България бе представена за първи път от нашите талантливи деца.

В читалището още работят: Детска вокална група “Морски гласчета” с ръководител Евелина Ангелова; Детска школа за български народни танци “Йованче” и Училище за възрастни по български народни танци - ръководител на двете формации е Иванка Митова. Актьорска школа “Без грим” за деца и възрастни с ръководител известната актриса Бистра Марчева.Начален курс за деца по английски език . Музикални школи по гайда , тамбура и китара.

От месец юли заработи младежки състав за български народни танци, така заедно с музикалните формации се роди Ансамбъл за народни песни и танци, чието първо представяне бе на 20.08.т.г. на сцена “Раковина”.

С гордост мога да кажа ,че всички художествено-творчески формации при читалището всяка година водят активна концертна дейност.

Друга мащабна проява с която читалището особено се гордее като неин организатор е Международният музикален фестивал “Море и спомени”, който се провежда ежегодно в средата месец май, по инициатива на известния варненски диригент Йордан Попов

Целите на фестивала са:

-да се представят най-добрите образци от популярната песен в България и на други страни по света;

-да предостави място за изява на талантливи изпълнители, да отвори пространство за контакти и раждане на нови творчески идеи с

композитори, изпълнители, музикални педагози и изтъкнати дейци на културата; -да стимулира създаването и популяризирането на нови песни с морска тематика.

Международният музикален фестивал "Море и спомени" има конкурсен характер. На фестивала могат да участват изпълнители навършили 16 години.

В рамките на фестивала като съпътстваща проява, съвместно с Българско национално радио - Програма "Хоризонт" и Радио Варна се провежда радиоконкурс "Обичам те, море" за изпълнители, ненавършили 16 години на песни от български композитори с морска тематика.

В досегашните издания на „Море и спомени“ са участвали изпълнители от: Армения, Беларус, Бразилия, България, Германия, Грузия, Гърция, Израел, Казахстан, Кипър, Македония, Молдова, Румъния, Русия, Сърбия, Турция, Украйна, Унгария, Хърватска, Черна гора, ЮАР и др.

В рамките на три дни се поровеждат 4-ри конкурсни концерта, концерт „Песен без граници“ на изпълнители от България и чужбина, концерт на наградени изпълнители от радиоконкурса „Обичам те, море“, гала-концерт на лауреатите и концерти на сцена „Раковина“

Изпълненията се оценяват от изтъкнати музикални дейци от България и чужбина, като всяка година каним за председател на международното жури известен изпълнител от България. В таз годишното издание на фестивала това бе обичаната от всички Маргарита Хранова.

“Море и спомени се радва на многобройна и разнообразна публика.

С разнообразната си програма, високото изпълнителско ниво на предварително селектираните кандидати (състави и солисти) от България и чужбина фестивалът е място за творческа среща на три различни поколения – деца, младежи и възрастни.

Ежегодно на 19 февруари па паметната плоча на Васил Левски” в квартала, читалището съвместно с Община Варна и Район “Приморски” отбелязва с поклонение и поднасяне на венци и цветя годишнината от обесването на Апостола на свободата - Васил Левски”; Също така ежегодно съвместно с Район Приморски отбелязваме 3-ти март на паметника на загиналите руски войни в Руско – Турската освободителна война, 1828-1829 г.с художествена програма, поклонение и поднасяне на венци и цветя.

Има още много други мероприятия по културния календар на Варна, които не минават без участието на съставите на читалището, с което ние само се гордеем.

Много и все престижни са дейностите на народно читалище “Васил Левски”.

И това е така защото публичното пространство възприема народното читалище като пример за устойчива културна институция със специфична мисия за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията.

Дълбоката взаимовръзка с миналото, с традициите, с образователния процес, културата и благотворителността е в основата на авторитета на читалищата и тяхното легитимиране пред обществото.

През своята 150-годишна история българското читалище има своята завоювана позиция за работа в подкрепа на общността и през годините е спечелило доверието на хората. Уникален е неговият потенциал да насърчава социалната промяна и да укрепва гражданското общество. Читалищата се уповават на своите корени като национални, социални, културни, образователни и информационни организации и отговарят на предизвикателствата на днешния свят.

Ето, именно такава е нашето читалище. С гордост можем да го наречем едно средище на варненската култура - “храм”, запазил цялата красота и достойнство на нашия народ.

За контакти: Добринка Добрева – секретар,
Народно читалище „Васил Левски 1945”, Варна, ул. „Лоза” №+
e-mail: n4levski@mail.bg